ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ХАЛҚ ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

60112100 – МИЛЛИЙ ҒОЯ, МАЪНАВИЯТ АСОСЛАРИ ВА ХУҚУҚ ТАЪЛИМИ

бакалавриат таълим йўналишининг

МАЛАКА ТАЛАБЛАРИ

Тошкент - 2022

ЎзР ОЎМТВ
Буйруқ № 302
09 2022 йил

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат педагогика университети.

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги ________________________ бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2022 йил «29» 08 даги 5 - сонли йиғилишида маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2022 йил «9» 09 даги 302 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълим вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби олий таълимнинг Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкаси ва касб стандартларига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Халқ таълим вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.1.	Қўлланиш соҳаси	4
1.1.1.	60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши.............................	4
1.1.2.	Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари..................................	4
1.2.	60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	4
1.2.1.	60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари..	5
1.2.2.	60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари.....................................	5
1.2.3.	60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари..	5
1.2.4.	60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари..	5
2.	60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар..	7
2.1.	Битирувчи қуйидаги умуммаданий компетенциялар.........................	7
2.2.	Касбий компетенциялар..	8
2.3.	Фанга доир компетенциялар..	9
	Малака талабини ишлаб чиқишда фойдаланилган касб стандарти.....	
	Библиографик маълумотлар..	

1. *60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими* бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи

60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш миллий малака рамкаси, касб стандартлари, кадрлар буюртмачилари талаб ва эхтиёжларидан келиб чиқиб кундузги ва кечки таълим шаклларида амалга оширилади.

Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади.

Кундузги таълимда бакалавриат дастурининг меъёрий муддати 4 йил.

Бакалавриат ўқув дастурининг ҳажми таълим шакли (кундузги, кечки), фойдаланиладиган таълим технологияларидан қатъий назар 240 кредит бирлигини ташкил этади.

Бир ўқув йили учун бакалавриат таълим дастурининг хажми 60 кредитни ташкил этади.

Мазкур йўналиш доирасида ўқув дастурлари ўзаро яқин бўлган бакалавриат таълим йўналишлари бўйича асосий ва қўшимча мутахассислик (квалификация) бериш амалга оширилиши мумкин. Академик гурух танлови асосидаги траекторияга кўра квалификация университет Илмий Кенгаши томонидан тасдиқланади.

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. 60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби *60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча педагогика соҳасида кадр тайёрлайдиган Олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул Олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи талабалари;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган Олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– Олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– Олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

– таълим йўналиши(таркиби)нинг бакалавриат таълим йўналишларидан бирини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. *60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими* таълим йўналиши бўйича бакалаврнинг касбий фаолиятлари тавсифи

1.2.1. 60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

- умумий ўрта таълим мактаб ўқитувчиси касб стандартига мувофиқ умумий ўрта таълимда тарбия асослари ва ҳуқуқ фани ўқитувчиси мақомида педагогик фаолият олиб бориш;

- ўрта махсус ва профессионал таълимда маънавият асослари, тарбия асослари ва ҳуқуқ фани фани ўқитувчиси сифатида педагогик фаолият олиб бориш;

- "Республикаси маънавият ва маърифат маркази" бўлимлари ва бошқа тармоқ илмий-тадқиқот институтларида мустақил тадқиқотчи сифатида илмий-педагогик тадқиқот ишлари билан шуғулланиш, давлат бошқарув органлари, бошқа давлат ва нодавлат муассасаларида вазирлик ва ташкилот маънавий –маърифиий бўлимларида фаолият юритиш;

- умумий ўрта таълим мактаблари, ўрта махсус, профессионал таълими муассасалари учун бакалавриат таълим йўналиши бўйича педагогик кадр жараёнида фойдаланиладиган фанлар, педагогик фаолият воситалари, усуллари, методлари;

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида ҳамда мустақил тадқиқотчи сифатида илмий-педагогик тадқиқот ишлари билан шуғулланиш;

оммавий ахборот воситалари, давлат бошқаруви органлари, бошқа давлат ва нодавлат муассасаларида касбий фаолият юритиш каби комплекс масалалар мажмуасини камраб олади.

*1.2.2. **60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими*** таълим йўналиши бўйича бакалаврлар **касбий фаолиятининг объектлари:**

-миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими жараёнлари;

-таълим тизимида ўқув-тарбия ва умумий ўрта таълим муассаларида таълим-тарбия жараёнлари;

-ўқитишнинг педагогик технологиялари ва методлари; маънавият асослари ва ҳуқуқ фанларининг назарий асослари; маънавият асослари ва ҳуқуқ фанларини ўқитиш методикаси;

- умумий ўрта таълимда Тарбия фани, Давлат ва ҳуқуқ асослари, Конституциявий ҳуқуқ фанлари; ўрта махсус, профессионал таълимида Давлат ва ҳуқуқ асослари фанини ўқитиш жараёнлари;

- Республика маънавият ва маърифат маркази, маънавият тарғибот маркази; маҳаллий давлат ҳокимияти ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларида; ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, вояга етмаганлар ва ёшлар гуруҳининг ҳуқуқбузарликлар буйича профилактика мутахасис, маънавий-ахлоқий-тарбиявий ишлар самарадорлигини оширишга доир фаолият жараёнлари.

1.2.3. *60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- *педагогик;*
- *илмий-тадқиқот;*
- *маънавий-маърифий;*
- *ташкилий-бошқарув;*
- ахборот- таҳлилий фаолият

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4 *60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими таълим* йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.

60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими *таълим* йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий

фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалавриат битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

Педагогик фаолиятида:

- таълим мазмунини белгилаш тамойиллари ва мезонларига риоя этиш, ўқув материалларини танлаш ва тизимлаштиришга доир замонавий ёндашувларни ҳисобга олиш, ўқув материалларини моделлаштириш;
- яхлит педагогик жараённинг умумий қонун, қонуният ва тамойилларига амал қилиш, таълим-тарбия жараёнида гносеологик, ташкилий, психологик, дидактик, социологик ва кибернетик қонуниятларнинг уйғунлигига эришиш;
- белгилаш, дарс мавзусига мос намойиш ва тарқатма материаллардан ва таълим жараёнида АКТдан унумли фойдаланиш, ўқувчиларнинг ўзлаштириш натижаларига кўра дарсни ташкил этиш ва таълим беришдаги ёндашувларнинг самарадорлигини таҳлил қилиш, ўқувчиларнинг таълимий мақсадлари ва ёш хусусиятларига мос келадиган ўқитиш усуллари ва ёндашувларни танлаш, ўқитишнинг фаол усулларидан фойдаланиш, ўқувчиларнинг асосий компетенциялари ва ҳаётий кўникмаларини ривожлантиришга йўналтирилган усуллардан, ўқувчиларнинг жамоавий ва лойиҳавий ишларини ташкил этиш, ўз-ўзини назорат қилиш кўникмаларидан фойдаланиш, ўқувчиларга дифференциал ёрдам бериш, назария ва амалиёт уйғунлигини таъминлаш, ўқувчиларни мустақил фикрлаш имкониятини яратиш, дарсда мотивацияга эришиш, синфда самарали мулоқотга эришиш;
- таълим натижаларини баҳолаш ва таълим натижаларини диагностика қилиш учун турли усул ва воситалардан фойдаланиш, таълим натижаларини таҳлил қилиш, дарс режаси ва усулларини мослаштиришда таҳлил натижаларидан фойдаланиш, баҳолаш мезонларини билиши ва амалда қўллай олиши, мавжуд муаммоларни аниқлай олиши ва таҳлил қилиш;
- тарбиявий ишларнинг замонавий, интерактив шакл ва усулларини машғулот ҳамда синфдан ташқари ишларда қўллаш, тарбиявий ишларда ўқувчиларнинг жинси, ёши, маданий ва индивидуал хусусиятларини инобатга олиши, таълим муассасасининг устави ва ички тартиб-қоидаларига мувофиқ ўқувчилар учун аниқ одоб-ахлоқ қоидаларини ўрнатиш, ижтимоий соғлом муҳитни ярата олиш, ўқувчиларда когнитив фаоллик, мустақиллик, ташаббускорлик, ижодкорлик фуқаролик позицияси, меҳнатга лаёқати, соғлом ва хавфсиз турмуш тарзи маданиятини ривожлантириш;
- -ўқувчилар орасида ўзаро ҳурмат муҳитини яратиш, ўқувчиларга синф ҳаётида тенг имкониятлар яратса, низоли вазиятларда оптимал ечимли қарор чиқара олиши, ўқувчилар билан индивидуал ишлар олиб бориши, замонавий оммавий ахборот воситалари дунёсида хавфсиз ишлашга ёрдам бера олиш;
- мунтазам малака ошириш курсларидан ўтиш, фанга оид адабиётлар билан танишиб, янги билимларни амалиётда қўллаш, касбий фаолият юзасидан семинар ва тренингларда иштирок этиш ҳамда ташкил этиш, ўзаро дарсларда қатнашиш, дарсларни таҳлил қилиш, очиқ дарслар ўтказиш, касбий фаолиятда керакли ўзгаришларни амалга ошириш;
- ўқувчиларнинг ота-оналарини (уларнинг ўрнини босувчи шахсларни) таълим жараёнига мактаб ҳаётига жалб қилиш ва ўқувчиларни ривожланиши, таълим муҳити тўғрисида қарор қабул қилишда иштирок этишга жалб этиш;
- тарбиявий муаммоларни ҳал қилишда ва ўқувчиларни ҳаётга тайёрлашда бошқа педагогик ходимлар ва мутахассислар, жамоат ташкилотлари ва бўлимлари (Ёшлар иттифоқи) билан ҳамкорлик қилиш;

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда таълим йўналишларидаги фанлар ва уларни ўқитиш методикасига оид мавзуларда тадқиқот олиб бориш;
- интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;

- таълим йўналишларидаги фанларга оид илмий тўпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқиқот ютуқларини ўрганиш;
- илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соха адабиётлари экспертизасини амалга оширишда қатнашиш;
- маълумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш, мавзу бўйича илмий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш;
- тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этиш

Маънавий-маърифий фаолиятида:

- маънавий-маърифий ишларни режалаштира олиши, уни ташкил этиш методикасини эгаллаш, ўқувчилар онгида миллий ғояга доир билимларни шакллантириш;
- ўқувчиларда мафкуравий ва ахборот хуружларига қарши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини билиши;
- глобаллашув шароитида кечаётган жараёнларда ахборот коммуникация технологияларининг ўрни ва таъсири ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориш;
- маҳаллаларда маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича индивидуал суҳбат ўтказиш;
- миллий урф-одат ва маросимларни ўтказишда, умуминсоний қадриятлар, меҳр-мурувват, бағрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби юксак инсоний фазилатларни очиб бериш

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- педагогик ва ахборот технологиялардан фойдаланган холда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизмларини ишлаб чиқиш;
- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;
- жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш;
- фикрлар хар хил бўлган шароитда тўғри қарор қабул қилиш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш

Ахборот-таҳлил фаолияти бўйича:

- ташкилотнинг ички ҳужжат айланиш тизимининг ишлаши тўғрисидаги маълумотларни таҳлил қилиш, турли кўрсаткичлар бўйича маълумотлар базасини юритиш ва ташкилий лойиҳалар иштирокчиларига ахборот таъминотини яратиш кўникмаларига эга бўлиш;
- ташкилотни ривожлантиришга йўналтирилган лойиҳаларни амалга оширишда (корхона, давлат ёки маҳаллий бошқарув идораси) ташқи алоқаларни кенгайтириш ва тажриба алмашиш учун зарур маълумотлар тўплаш тизимларидан фойдаланган ҳолда шериклар билан муносабатларни ташкил этиш ва қўллаб-қувватлаш;
- ўргатиш жараёнида бизнес-режаларни моделлаштириш ва бизнес жараёнларини ташкилотларнинг амалий фаолиятида қайта ташкил этиш усулларидан фойдаланиш;
- хорижий ҳамкорлар билан ёзишмалар олиб бориш, электрон ҳужжатлар юритиш;
- ижтимоий тармоқларда, ОАВда ўзбек тилининг давлат тили сифатидаги нуфузи ва обрўсини ошириш чораларни кўришга оид тарғибот материалларини тайёрлаш каби касбий вазифаларни бажариш.

2. *60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими* таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Битирувчи қуйидаги умуммаданий компетенцияларга эга бўлиши лозим:

- Шахсий ўсишга интилишни шакллантириш ва объектив баҳолаш, шунингдек, таълим олувчиларнинг интеллектуал ривожланиш даражасини ошириш кўникмаларига қобилиятлилик.

- ижтимоий ва касбий вазифаларни ҳал этишда ижтимоий, гуманитар ва иқтисодий фанларнинг асосий қоидалари ва методларидан фойдаланишга қобилиятлилик;

- дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар асосларини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;

- Ватан тарихини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий ғояга асосланган фаол ҳаётий нуктаи назарга эга бўлиши;

- табиат ва жамиятда кечаётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;

- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгиловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;

- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;

- тегишли бакалавриат йўналиши бўйича рақобатбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш ўқув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

2.2. Касбий компетенциялар:

– Ўқув-тарбия жараёнини моделлаштириш ва уни таълим амалиётига татбиқ этиш;

– Турли ёш даврларида инсоннинг хулқ-атвори ва фаолиятини бошқаришнинг ўзига хосликлари, психик ва психофизиологик ривожланишнинг махсус қонуниятлари ҳамда индивидуал ўзига хосликларини ҳисобга олиш воситаларидан фойдланиш қобилиятига эгалик;

– Психологик ва педагогик тадқиқотларнинг миқдор ва сифат методларини эгаллаганлик.

– Турли ёш гуруҳидаги болаларнинг ривожланиши, мулоқоти, фаолиятини ташхис этиш методларидан фойдаланиш қобилиятига эгалик;

– Ўқитиш, тарбия, ривожланишнинг турли назарияларига доир билимлар, таълимнинг турли босқичларида ўқитиш дастурларидан фойдаланиш қобилияти;

– Болаларнинг хилма-хил фаолиятини ташкил этиш усулларини эгаллаганлик;

– Таълим жараёни субъектларининг биргаликдаги ҳамкорликдаги фаолияти ва шахслараро ўзаро ҳаракатини ташкил этиш усулларини эгаллаганлик;

– Педагоглик касбининг юксак ижтимоий аҳамият касб этишини тушуниш, касбий этика тамойилларига риоя қилиш;

– Жамиятнинг ижтимоий-маданий тузилмасининг ўзига хосликлари, шунингдек, миллий тарбиянинг қонуният ва тамойилларини ҳисобга олган ҳолда, кўпмаданиятлилик муҳитида касбий фаолиятни ташкил этиш усулларини эгаллаш;

– Касбий вазифаларни ҳал этишда фанлараро ва ваколатли тузилмаларнинг биргаликдаги фаолиятида иштирок этишга қобилиятлилик;

– Касбий фаолиятда бола ҳуқуқлари тўғрисидаги асосий халқаро ва миллий меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлардан фойдаланиш қобилияти;

– Танқидий фикрлаш методикасини ўзлаштирганлик;

–Тарбия, Давлат ва ҳуқуқ асослари фанари бўйича ўқувчиларга давлат таълим стандартлари ва ўқув дастурларига асосланган назарий ва амалий ўқув машғулотларини олиб боришни таъминлаш;

– Ўқувчиларни фанлар бўйича олимпиадаларга, турли мусобақаларга, илмий конференция ва фестивалларга тайёрлаш, очиқ дарслар ташкил қилиш, фан тўгараклари ишларига раҳбарлик қилиш;

–Тарбия, Давлат ва ҳуқуқ асослари фанларини ўқитишда намунавий инновацион технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;

–Тарбия, Давлат ва ҳуқуқ асосларига оид назарий билимларни мунтазам такомиллаштириб бооиш, она тили ва адабиёт фанларининг долзарб масалаларини илғай олиш, ўқитувчилик фаолиятида қўллай билиш ва ўқувчиларга етказа олиш;

– Маънавият, давлат, ҳуқуқ тарихи, таълимоти ва назариялари, йирик намоёндалари, фанлар соҳаси сифатида шаклланиши, ушбу соҳадаги турли мактаблар, олимларнинг концепция ва илмий ёндошувларини билиш;

–Инклюзив таълимга қадриятли муносабатнинг таркиб топганлиги;

–Таълим олувчиларга ўзгарувчан меҳнат бозори талабларига мослашувчанликка доир компетенцияларни ривожлантиришга ёрдам берадиган ва фаол фуқаролик позициясини шакллантиришга имкон берадиган натижавийлик ва мобилликка йўналтирилган ўқитишга қобилиятлилик.

2.3. Фанга доир компетенциялар.

- Талабаларга таълим беришнинг энг қулай ва замонавий методларини қўллай олишни лаёқатини ўстириш.

- Ўқитувчи шахсига қўйиладиган касбий талаблар асосида тарбия, давлат ва ҳуқуқ асослари фанларини замон талаблари даражасида ўқитишнинг самарали методлари, шакл ва усуллари ҳақидаги назарий билимларни ўзлаштиришини таъминлаш ҳамда уларни амалиётга татбиқ қилишнинг педагогик-методик имкониятларини ўзлаштириш.

- Тарбия асослари, маънавият, давлат ва ҳуқуқ соҳаларини ўқитиш методикасининг илғор ютуқларини, амалда таҳлил қилиш, ҳуқуқ саводхонлигига оид дарс ҳамда синфдан ташқари машғулотларни ташкил этиш лаёқатини шакллантириш.

- Тарбия асослари, маънавият ва ҳуқуқ соҳаларига бир неча юз йиллик шаклланиш ва тараққий этиш динамикасини кузатиш, даврлар оша етиб келган қўлёзма манбалар ва уларнинг мавжуд нашрларидаги ашёвий материалларга суянган ҳолда билим бериш малакасини эгаллаганлик;

- Маънавият, дунёда кечаётган ғоявий жараёнларни, давлат ва ҳуқуқ соҳаларидаги ислоҳотларнинг туб моҳиятини ёритиш ва унда самарали таълим технологияларидан фойдаланилган ҳолатда тушуниш малакасини ҳосил қилиш.

- Маънавият асослари ҳуқуқ таълимнинг мазмунини англаш, турли типдаги таълим муассасаларида болаларни ўқитишда узвийликни таъминлашга эътиборни қаратиш.

- Илмий-педагогик фаолиятга доир билим, кўникма ва малакаларни қўллай олиш ҳамда эгалланган таянч билимларни ўқувчиларга етказишда қобилиятлилик.

- Маънавият асослари ва ҳуқуқ соҳаларидаги янги маълумотларни таҳлил қилиш, таълимда замонавий технологиялардан самарали фойдаланиш, илмий-ижодий ва матн тадқиқи фаолиятининг замонавий йўналишлари бўйича амалдаги тадқиқотлар сифатини тушунишни намоён қилишга маҳоратни шакллантириш.

3. Касбий квалификациялар:

Умумий ўрта таълим мактаблари, ихтисослашган мактаблар, лицей ва профессионал таълим муассасаларида тарбия асослари ва ҳуқуқ таълими фанларидан дарс бериш, таълим тизимида методист, ишлаб чиқариш объектлари ва ташкилотларда лаборант, фанлар академияларида лаборант-тадқиқотчи мутахассис квалификацияларига эга бўлиш мумкин.

Малака талабини ишлаб чиқишда фойдаланилган касб стандарти:

Касб стандарти номи	Касбий фаолият тури	Касб стандартининг қайд қилиш рақами	Касб стандартини амалиётга жорий этиш санаси
Умумий ўрта таълим мактаб ўқитувчиси	Умумий ўрта таълим педагогик фаолият	P.003.1286/И-21	23.08.2021 №332 ИЧ

Манба: Касб стандартлари реестири. Манба: Касб стандартлари реестри, https://prof-standart.uz/uz/profStandart/1291

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ:

Ўқув даврлари	**Ҳафта тақсимоти**
Назарий ва амалий таълим Шу жумладан, аудитория (контактли) ва мустақил таълимнинг нисбати	40-65% 40/60 нисбатдан 50/50 % нисбатгача
Аттестация	6-15%
Таътил	8-15%
Малакавий амалиёт	6-25%
Битирув малакавий иши	2-7%

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7 Гурух Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

Давлат таълим стандарти, малака талаблари, ўкув режа, компетенция, модуль, касбий фаолият соҳаси, касбий фаолият объекти, касбий фаолият тури, амалиёт, амалиёт объекти, кадрлар сифати, юклама, юклама ҳажми

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат педагогика университети

Ректор_______________ **А.Киргизбаев**

202_ йил «_____»____________

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Кадрлар буюртмачиси:

ОЎМТВ ҳузуридаги Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор технологияларни тадбиқ этиш маркази

Директор_____________ Ш.У.Якубов

202__ йил «_____»____________
М.Ў.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги Республика таълим маркази

Директор____________ Ш.Ш.Саттаров

202__ йил «_____»____________
М.Ў.

Жиззах давлат педагогика университети

Ректор_______________

2022 йил «_____» __________

М.Ў.

Қўқон давлат педагогика институти
Ректор _______________

2022 йил «_____» __________

М.Ў.

60112100-Миллий ғоя, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими бўйича ишлаб чиқилган малака талаби мазмуни бўйича ишчи гурухи

№	Ишчи гурух раиси ва аъзолари	аъзоларининг Ф.И.Ш	Лавозими, илмий даражаси ва унвони	Имзо
1	раис	Х.Ш.Кадиров	Низомий номидаги ТДПУ ўқув ишлари бўйича проректори	
2	раис ўринбосари	Л.М.Бабаходжаева	Низомий номидаги ТДПУ Тарих факультети декани	
3	аъзо	Жуманиёзов Хушнуд Сапаевич	Низомий номидаги ТДПУ “Маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими” кафедраси мудири, сиёсий фанлар номзоди	
4	аъзо	Жамалов Нодир Касимханович	Низомий номидаги ТДПУ “Маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими” кафедраси доценти, юридик фанлари номзоди	
5	аъзо	Собирова Марҳабо Абдуганиевна	Низомий номидаги ТДПУ “Маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими” кафедраси доценти, фалсафа фанлари номзоди	
6	аъзо	Сайдалиходжаева Нилуфар Фахритдиновна	Низомий номидаги ТДПУ “Маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими” кафедраси доценти, педагогика фанлари номзоди	
7	аъзо	Акаева Нодира Мехлибаевна	Низомий номидаги ТДПУ “Маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими” кафедраси доценти, педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори	
8	Техник котиб	Нигманова Умида Бахрамовна	Низомий номидаги ТДПУ “Маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими” кафедраси доценти	

Ўқув ишлари бўйича проректор Х.Ш.Кадиров

Ўқув-методик бошқарма бошлиғи Ғ.А.Абдилакимов

Ўқув-меъёрий ҳужжатларни такомиллаштириш бўлими бошлиғи Б.Дж.Саттарова

Факультет декани Л.М.Бабаходжаева